

การสื่อสารผ่านอัตลักษณ์กับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี*

Communication through Identity and Existence of Ethnic Groups along the Border of Ratchaburi Province

อรรณพ แสงภู

Unnop Sangpoo

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Faculty of Management Science, Muban Chombueng Rajabhat University, Thailand.

Corresponding Author's Email: tor.pai2515@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทและแนวทางการสื่อสารของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน 2) ศึกษาอัตลักษณ์กับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน และ 3) ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการดำรงวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ การวิเคราะห์เนื้อหา ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทชุมชนส่งผลต่อแนวทางการสื่อสารของกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน เพราะในอดีตกลุ่มชาติพันธุ์ มีการนับถือผีและพลังของธรรมชาติ แม้จะมีการเผยแพร่ศาสนาเข้ามาในชุมชน ผีก็ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของกลุ่มมาจนถึงปัจจุบัน 2) อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องเรื่องเล่าและวิถีชีวิตส่งผลต่อการคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน โดยมีการแสดงออกใน 4 กลุ่ม คือ อัตลักษณ์ที่รู้จักกันทั่วไป อัตลักษณ์ที่ปัจจุบันได้เลือนหายไปแล้ว อัตลักษณ์ที่ต้องอาศัยวาระหรือโอกาสพิเศษ และอัตลักษณ์ที่มีการปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยนักท่องเที่ยวมีการรับรู้อัตลักษณ์ผ่านสถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรม และประเพณี กิจกรรมทางการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ตามลำดับ และ 3) การคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยกันเพื่อให้เกิดการผสมกลมกลืน และการยอมรับระหว่างกัน การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการยอมรับ มีอำนาจต่อรอง เรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ การมีส่วนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อฟื้นฟู เชิดชูภูมิปัญญา การสร้างรายได้จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนเพื่อส่งผลให้เยาวชนมีความสมัครสมานสามัคคี และหวงแหนในความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง และมีส่วนร่วมกับวัดเพื่อส่งผลให้เกิดความผูกพันระหว่างศาสนากับความเชื่อดั้งเดิมเกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ นำไปสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรีได้ในอนาคต

คำสำคัญ: การคงอยู่; การสื่อสาร; ชาติพันธุ์; แนวชายแดน; อัตลักษณ์

Abstract

The objectives of this study are as follows: 1) to investigate the context and communication guidelines of ethnic groups along the bordering area; 2) to explore the identity and existence of ethnic groups along the bordering area; and 3) to promote the community's participative process in managing communication through the identity characteristics that strengthen the preservation of culture and set guidelines for promoting community tourism along the border of Ratchaburi Province. It is a mixed-methods research, with data analysis conducted using frequency and percentage values. Content analysis was performed using mean and standard deviation.

The results of the study revealed that 1) The community context has an effect on the communication methods of the ethnic groups along the bordering area. This may be due to the fact that in the past, ethnic groups had high reverence for ghosts and the forces of nature. Even though religion has spread into the community, ghosts still play a significant role in the livelihood and well-being of the group in the present day; 2) Identity that is related to narratives and their way of life affects the group's existence along the bordering area. These identities are expressed through four groups: commonly known identities, identities that have now disappeared, identities that require a special occasion, and identities that adapt to the current daily life. Tourists also recognize a sense of identity obtained through tourist attractions, culture and traditions, as well as tourism activities and local products; and 3) The existence of ethnic groups requires a participatory process between the various ethnic groups in order to achieve assimilation and acceptance amongst themselves. Additionally, cooperation with government agencies also helps to achieve acceptance, and bargaining power to demand various basic rights; cooperation with higher education institutions can also help to eulogize and restore local wisdom, and create income from natural resources in a balanced and sustainable way; collaboration with schools results in creating unity among the youth and cherishing their own ethnicity; and cooperation with temples results in establishing a bond between religion and traditional beliefs, thus creating an area-specific identity and leading toward the determination of guidelines for promoting community tourism along the bordering area of Ratchaburi Province in the future.

Keywords: Existence; Communication; Ethnicity; Bordering Area; Identity

บทนำ

ประเทศไทยนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอันเกิดจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดรากฐานที่งดงาม เกิดความเป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นอารยประเทศ มีจารีต ประเพณี มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นประวัติศาสตร์ โบราณคดี ความเชื่อ และประเพณี อาหาร การละเล่น การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นจากกระแสการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ผ่านประสบการณ์การท่องเที่ยวแบบสัมผัส

สถานที่จริง โดยการยกมาตรฐานวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาร่วมและอาชีพ ต่าง ๆ ให้เกิดกิจกรรมที่น่าสนใจและสอดคล้องกับวิถีชุมชน เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ ทั้งยังช่วยให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง เพราะสินค้าหลักของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์คือประสบการณ์และทักษะด้านวัฒนธรรม (Kongpim, 2020)

ราชบุรีในบริบทเมืองพระราช เป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งในแถบลุ่มน้ำแม่กลอง มีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต หลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุทำให้เชื่อได้ว่ามีผู้คนตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ตั้งแต่ยุคหินกลาง มีการค้นพบเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี ประชากรในจังหวัดราชบุรีมีความหลากหลาย เป็นแหล่งรวมของชาติพันธุ์ที่สำคัญถึง 8 กลุ่มคือ ชาวไทยภาคกลางพื้นถิ่นบ้านโพหัก ชาวไทยจีน ชาวไท-ยวน ชาวโซ่ง (ไทยทรงดำ) ชาวไทยมอญ ชาวไทยกะเหรี่ยง ชาวไทยลาว (ลาวเวียง) และชาวไทยเขมรราชบุรี ชาวราชบุรีจึงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งความหลากหลายนี้เป็นต้นทุนทางวัฒนธรรม ต้นทุนทางสังคม และเป็นจุดแข็งของจังหวัดที่ภาคราชการใช้เป็นกลยุทธ์ในการนำกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ยกระดับสังคม คุณธรรม และชุมชนให้เข้มแข็งตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่กำหนดไว้ในนโยบายการพัฒนาจังหวัดราชบุรี ปีงบประมาณ 2560 (Charoensuk et al. 2020) จากผลกระทบต่อการใช้ชีวิต ชุมชนวิถีใหม่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา เช่น การว่างงาน ที่ การไม่ได้รับบริการของรัฐอย่างเพียงพอ ปัญหาช่องว่างของรายได้ การพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมระหว่างเมือง และชนบท ปัญหาการปรับตัวให้ทันกับวัฒนธรรมต่างชาติ ปัญหาการพัฒนาประเทศและสังคม อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทำได้ยาก เพราะมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทุกปัญหาเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่ซึ่งมีความสลับซับซ้อนเกินกว่าให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแก้ไขตามลำพังได้ (Thammawimutti, and Siriwong, 2017) โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน จากการศึกษา นโยบายของรัฐด้านความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจกระทบต่อการดำเนินชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นอย่างมากการใช้วิธีควบคุมส่งผลให้กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ป่าเขาต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ ขาดสิทธิในการจัดการทรัพยากรในชุมชน การทำเกษตรกรรม เพื่อการค้าตามที่ภาครัฐแนะนำทำให้พึ่งตนเองได้น้อยลง ต้องเปลี่ยนวิถีชีวิต เปลี่ยนอาชีพ และแสวงหาพื้นที่ทางสังคมในบริบทที่แตกต่างจากเดิม อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมถูกทำให้เป็นสินค้า เพื่อธุรกิจการท่องเที่ยวความสัมพันธ์ในชุมชนเปลี่ยนไปอำนาจเงินเข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ แปรเปลี่ยนไปเพื่อผลประโยชน์ต่าง ๆ กัน (Asawarangsikul, 2019) ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อกระบวนการสื่อสาร เพื่อการดำรงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ คือ “ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ซึ่งส่งผลให้เกิดความพยายามในการลดช่องว่างระหว่างความสัมพันธ์ หรือการถูกกีดกัน จากสังคม กลุ่มชาติพันธุ์จึงพยายามปรับตัวเพื่อสร้างความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ตนเองอาศัยเลือกที่จะแสดงตัวตนในลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละสถานการณ์ (Bunvayaporn, and Chaiyanan, 2017)

ปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์กับการสื่อสารในโลกยุคปัจจุบัน สามารถแบ่งได้เป็น 2 มิติ คือ 1. สำนักแห่งอัตลักษณ์ที่มาและการระบุตัวตนซึ่งพบว่าการสำนักอัตลักษณ์ในแต่ละบุคคล ขึ้นกับความ “มีใจ” หรือ “สำนึก” ต่อการดำรงอยู่ของอัตลักษณ์ในกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง 2. การแสดงอัตลักษณ์ในสังคม พหุวัฒนธรรม พบว่า คนมักแสวงหาอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ที่โดดเด่นและเป็นประโยชน์กับตน ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา พบว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีบทบาทสำคัญในกลุ่มชาติพันธุ์และคนพลัดถิ่นอย่างมาก นอกจากนั้นแล้วการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการสูญเสีย ลืมเลือนวัฒนธรรมประเพณี และความเชื่อของตนเองจากการต้องนำเสนอสิ่งเหล่านั้นเป็นกิจกรรมตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยว (Plianroong, 2021)

ดังนั้น การสื่อสารผ่านอัตลักษณ์กับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรีต้องอาศัยสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพดี น่าเชื่อถือ มีความทันสมัยมีเอกลักษณ์โดดเด่นจากการสื่อสารการออกแบบ

ลักษณะของสินค้าและบริการคุณภาพ อาคารสถานที่การตกแต่ง บรรยากาศ ที่สื่อความหมายและสร้างความประทับใจ ดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทและแนวทางการสื่อสารของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์กับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี
3. เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการดำรงทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การสื่อสารผ่านอัตลักษณ์กับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี" เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยอาศัยแนวคิด 5A ของ Dickman (1996) ประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ความสะดวกในการเดินทาง (Access) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenities) ที่พัก (Accommodation) และกิจกรรมต่าง ๆ (Activities) ตรวจสอบรูปแบบการวิจัยให้ถูกต้อง เพราะขั้นตอนที่ 3 การวิจัยมีการใช้แบบสอบถามด้วย เป็นกระบวนการเพื่อค้นหาอัตลักษณ์และกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารที่เสริมสร้างการดำรงทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี จากการวิเคราะห์ บริบทพื้นที่ที่นำไปสู่แนวทางการสื่อสารผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาด้านเนื้อหาเอกสารแนวคิดทฤษฎี

ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตและโครงสร้างเนื้อหา ในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาในภาคสนาม (Field Study)

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การกำหนดดังนี้ 1) การกำหนดพื้นที่ดำเนินงาน 2 มิติ คือพื้นที่ที่ติดกับแนวชายแดนโดยตรง จำนวน 2 อำเภอคือ บ้านคาและสวนผึ้ง และ 2) พื้นที่ที่ได้รับผลการเปลี่ยนแปลงจากการทำกิจกรรมร่วมกันในพื้นที่ (เครือข่าย) ก็คือ อำเภอปากท่อ ในส่วนของกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้วิจัยได้อาศัยเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทย ใน 5 มิติ คือ 1) มีการจัดการที่ยั่งยืน 2) มีการกระจายผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น สังคมและคุณภาพชีวิต 3) มีการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม 4) มีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน และ 5) มีบริการและความปลอดภัย (Community Tourism Bureau, 2019) มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่ผ่านเกณฑ์ดังนี้

1. ชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ณ ศูนย์วัฒนธรรมไทย-กะเหรี่ยง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
2. ชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ณ บ้าน กุยโน่ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
3. ชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ณ ตลาดไธ้ป้อย และตลาดห้วยน้ำใส อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งออกเป็น

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก จากตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 21 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากเขตพื้นที่ใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอปากท่อ อำเภอบ้านคา และอำเภอสวนผึ้ง จำนวนอำเภอละ 7 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์คัดเลือก คือ ต้องเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลประวัติศาสตร์และภาพรวมของชุมชนในมิติต่าง ๆ

2. การสอบถามความคิดเห็น จากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มชาติพันธุ์ ใน 3 อำเภอ โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 400 คน

3. การสนทนากลุ่ม จากกลุ่มแกนนำชุมชน จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากเขตพื้นที่ใน 3 อำเภอ ะละ 3 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์คัดเลือก คือต้องเป็นผู้ที่ดำเนินงานพัฒนาชุมชนไม่น้อยกว่า 10 ปี ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน และภาคเอกชน จำนวน 5 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง มีเกณฑ์คัดเลือก คือต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ทั้งในและนอกชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured interview)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้าแบบปลายเปิด (Open-end questions) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างโดยเน้นเรื่องประวัติศาสตร์และภาพรวมของชุมชนในมิติต่าง ๆ รวมถึงข้อมูล การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน

2. แบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ที่สามารถสื่อต่อการคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี ประกอบไปด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น , ด้านวัฒนธรรมและประเพณี, ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และด้านสถานที่ท่องเที่ยว และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการดำรงทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริม การท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี

3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

ผู้วิจัยจัดให้มีการระดมความคิดเห็นเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นจากแกนนำชุมชน จำนวน จาก 3 พื้นที่ ใน 3 อำเภอตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) เป็นการสร้างประเด็นคำถามเพื่อทำการสนทนา แสดงความคิดเห็นและทัศนคติ รวมถึงเสนอแนวทางในการดำรงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล

สืบค้นข้อมูลจากเอกสารในมิติต่าง ๆ ประกอบด้วย เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย หนังสือ บทความ และแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ทราบถึงสภาพบริบทเบื้องต้นของพื้นที่ จากนั้นทำการ สัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับบริบทและแนวทางการสื่อสารของชาติพันธุ์ จากตัวแทนกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 21 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง นำกรอบแนวคิดที่ได้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่สามารถสื่อ สื่อต่อการคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์มาสำรวจความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน อำเภอ ปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา จำนวน 400 คน และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านการสนทนา กลุ่มจากแกนนำชุมชน ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 19 คน เพื่อให้ได้แนวทางในการ จัดการสื่อสารที่เสริมสร้างการดำรงทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและการสังเกตแบบ มีส่วนร่วม รวมทั้งจากเอกสารและเว็บไซต์ นำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่มตามประเด็น/หัวข้อ เช่น ทูตทางวัฒนธรรม ที่จับต้องได้ ประเภทศิลปกรรม ประเภทโบราณสถาน ประเภทพระพุทธรูป ฯลฯ สรุปและเรียงลำดับแต่ละ กลุ่มด้วยความถี่ และค่าร้อยละ การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจำแนกประเภทข้อมูลการเปรียบเทียบข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูล การตีความ และการสังเคราะห์เป็นบทสรุป

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาบริบทและแนวทางการสื่อสารของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรีผลการวิจัยพบว่าในอดีตกลุ่มชาติพันธุ์จะมีลักษณะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่และอาศัยอยู่รวมกันเมื่อเจริญวัยหรือมีครอบครัวก็จะปลูกเรือนอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีเพื่อนบ้านในชุมชนเดียวกันและชุมชนใกล้เคียงเพื่อไปมาหาสู่กันช่วยเหลือกัน ลูกหลานส่วนใหญ่จะทำงานอยู่แถวถิ่นอาศัย ทำให้มีเวลาดูแลครอบครัว มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภายนอกถิ่นเข้ามายังชุมชนไม่มากพ่อแม่นิยมพาลูกหลานเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ของชุมชนตามแต่ละช่วงอายุ ซึ่งจะได้พบเพื่อนมากมายมีการอบรมบ่มนิสัยจากผู้สูงอายุในชุมชน ให้อ่านอักขรเลขยันต์ของป่าไม้และให้นำคำสอนเหล่านั้นมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ชาวชุมชนมีการจับจองที่ดินเพื่อทำกิน หาผักหาปลา ทำไร่หน้าฝน ทอผ้าและหาของป่า เน้นการผลิตเพื่อการยังชีพ ไม่พึ่งปัจจัยภายนอก มีการนับถือเทวดา เจ้าป่า เจ้าเขา มีการผลิตเครื่องมือจากวัสดุธรรมชาติ วิถีชีวิตมุ่งเน้นความกลมกลืนระหว่างคนกับธรรมชาติใช้การปกครองตามลำดับอาวุโส ไม่มีการแบ่งชนชั้น ส่งผลให้ไม่เกิดความขัดแย้งภายในชุมชน ชาวชาติพันธุ์นิยมสร้างบ้านเรือนแบบยกพื้นสูง ใช้หนามไผ่มาสานทำเป็นรั้วเพื่อป้องกันสัตว์ป่า มีการนับถือศาสนาที่เป็นความ เชื่อดั้งเดิม แต่ต่อมาเมื่อมีคนไทยเข้ามาในชุมชน ได้มีการนำพุทธศาสนามาผสมผสานกับความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ก่อให้เกิดทุนทางวัฒนธรรมและประเพณีที่หลากหลาย มีความมั่นคงทางด้านอาหาร เมื่อภาครัฐได้เริ่มพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผ่านระบบสาธารณสุขโรคต่าง ๆ ก็เริ่มมีการบูรณาการธรรมชาติ การพึ่งพาธรรมชาติของแต่ละชาติพันธุ์เปลี่ยนไป มีการซื้อขายที่ดินให้กับคนต่างถิ่น เกิดปัญหาที่ดินทำกิน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ค่าครองชีพสูงขึ้นเกิดการแข่งขันเอาเปรียบกันและกัน ต่างคนต่างแสวงหารายได้ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่จากการศึกษาพบว่าการสร้างสายสัมพันธ์ในงานประเพณีต่าง ๆ ส่งผลให้ครอบครัวอบอุ่น บุตรหลานได้แสดงความกตัญญูต่อบิดา ซึ่งเป็นการรื้อฟื้นค่านิยมที่ดีงามของวัฒนธรรมในอดีต

Picture 1: Example of the Characteristics of House Construction in the Karen Community, Ban Yang Hak

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาอัตลักษณ์กับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดราชบุรีนั้นมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ มีวัฒนธรรมและประเพณีอันเป็นลักษณะเด่นเฉพาะของตนเอง ปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงจะอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนของจังหวัดราชบุรีมากที่สุด ในอดีตชาติพันธุ์นั้นมีการนับถือผีแต่เมื่อมีการเผยแพร่ศาสนาเข้ามาในชุมชน ผีก็ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมาจนถึงปัจจุบัน จากการลงพื้นที่สำรวจ ศึกษาปฏิทินชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมในมิติต่าง ๆ ทำให้พบว่ากลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมผ่านการเล่าเรื่องและการจำลองวิถีชีวิตผ่าน 4 ด้านคือ 1) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายของคนทั่วไป เช่น การผูกข้อมือเรียกขวัญกินข้าวห่อ การแต่งงาน 2) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ปัจจุบันได้เลือนหายไปแล้ว เช่น ประเพณียองสาว ประเพณีการเลือกต้นผึ้งประจำครอบครัวที่อยู่อาศัย 3) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องอาศัยวาระ หรือโอกาสพิเศษในการสื่อสาร เช่น กิจกรรมการทำอาหาร-ขนมประจำแต่ละเทศกาลต่าง ๆ ประเพณีแห่ฉัตร ประเพณีก่อเจดีย์ทราย ประเพณีบูชาต้นไม้ การแสดง-ดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ การเล่นสะบ้า ประเพณีบูชาศาลประจำหมู่บ้าน ประเพณีการปลุกข้าว 9 ก่อ ประเพณีดำข้าวใหม่ ประเพณีทำขวัญข้าว ประเพณีกินข้าวใหม่ และ 4) อัตลักษณ์ที่มีการปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การเลี้ยงผึ้งชันโรงทดแทนการหาน้ำผึ้งป่า ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่เพื่อใช้ในชีวิตประจำวันมาเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก การใช้ภาษาเดิมใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคล มาเป็นการสื่อสารระหว่างนักท่องเที่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ผ้าทอกะเหรี่ยงเดิมจะผลิตใช้ภายในครอบครัวตามแต่ละช่วงอายุ มาเป็นผลิตภัณฑ์ของฝาก ผลิตภัณฑ์ข้าวไร่ เดิมผลิตเพื่อบริโภคภายในครอบครัวเปลี่ยนมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์และกิจกรรม การท่องเที่ยว

จากการสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรีพบว่าอัตลักษณ์ที่สามารถสื่อต่อการคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน จังหวัดราชบุรี มากที่สุดคือด้านสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ความใกล้ชิดธรรมชาติ ความสมบูรณ์ของทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 รองลงมาคือด้านวัฒนธรรมและประเพณีเช่น ข้าวไร่ การผูกข้อมือเรียกขวัญกินข้าวห่อ การใส่บาตรพระ เครื่องแต่งกาย กิจกรรมการทำอาหาร-ขนมประจำแต่ละเทศกาลต่าง ๆ การแสดงดนตรีของกลุ่มชาติพันธุ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น บริการให้เช่าเครื่องแต่งกาย การล่องแพไม้ไผ่ การทอผ้ากะเหรี่ยง การใช้ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ผ่านชื่อของผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 ด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น เช่น ผ้าทอกะเหรี่ยง ขนมประจำแต่ละเทศกาลต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่ น้ำหมักสมุนไพร ผลิตภัณฑ์ของป่า ได้แก่ น้ำผึ้งป่า และผึ้งเลี้ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 ด้านแหล่งท่องเที่ยว เช่น ความสมบูรณ์ของทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีห้องน้ำ ป้ายบอกเส้นทางต่าง ๆ และด้านการคมนาคม เช่น สามารถเดินทางได้ง่าย มีความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69

Picture 2: Tradition of Eating Wrapped Rice (Ban Kha District)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการอ้างทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าจากการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารผ่าน อัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการอ้างทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์กับภาคีเครือข่ายจะส่งผลต่อการอ้างทางวัฒนธรรมในมิติที่แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้ 1) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยกันส่งผลให้เกิดการผสมกลมกลืนและการยอมรับระหว่างกัน มีการปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่ได้บนวัฒนธรรมคู่ขนานได้ 2) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้เกิดการยอมรับรวมถึงทำให้กลุ่มชาติพันธุ์เริ่มมีอำนาจต่อรองเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานได้ 3) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับสถาบันอุดมศึกษา ส่งผลให้กลุ่มชาติพันธุ์ได้ฟื้นฟู เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น ก่อให้เกิดรายได้ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน 4) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับโรงเรียน ส่งผลให้เยาวชนมีความรัก สัมผัสความสามัคคี และห่วงแหนในความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง และ 5) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับวัด ส่งผลให้เกิดความผูกพันระหว่างศาสนากับความเชื่อดั้งเดิมเกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่

ปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงจะอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนของจังหวัดราชบุรีมากที่สุด ในอดีตชาติพันธุ์นั้นมี การนับถือผีบรรพบุรุษแต่เมื่อมีการเผยแพร่ศาสนาเข้ามาในชุมชน ผีก็ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมาจนถึงปัจจุบัน จากการลงพื้นที่สำรวจ ศึกษาปฏิทินชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมในมิติ ต่าง ๆ ทำให้สามารถแบ่งสถานการณ์การใช้อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ได้ออกเป็น 4 กลุ่มคือ 1) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายของคนทั่วไป 2) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ปัจจุบันได้เลือนหายไปแล้ว 3) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องอาศัยวาระ หรือโอกาสพิเศษในการสื่อสาร และ 4) อัตลักษณ์ที่มีการปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักท่องเที่ยวที่มารับรู้การสื่อสารผ่านด้านสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือด้านวัฒนธรรมและประเพณี ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และด้านผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ตามลำดับ ดังนั้น อัตลักษณ์ที่จะส่งผลต่อการคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจึงควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเชื่อที่เหมาะสมของแต่ละช่วงอายุวัยผ่านการเชื่อมโยงวิถีชีวิตมนุษย์กับธรรมชาติ อันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงทางด้านอาหารในกลุ่มชาติพันธุ์ในอนาคต เน้นการผลิต เพื่อการยังชีพโดยอาศัยการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ รัฐ มหาวิทยาลัย โรงเรียน วัด เพื่อก่อให้เกิด

การยอมรับ และมีอำนาจต่อรองสิทธิขั้นพื้นฐาน ชุมชนได้ฟื้นฟูและเชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น เกิดความผูกพันระหว่างศาสนากับความเชื่อจนนำไปสู่การปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่ได้บนวัฒนธรรมคู่ขนาน ส่งเสริมพัฒนาภูมิทัศน์ชุมชนผ่านอัตลักษณ์ท้องถิ่น เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมการท่องเที่ยวอันจะก่อให้เกิดรายได้ให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยั่งยืน รวมถึงใช้มิติทางสังคมและวัฒนธรรมในการบริหารจัดการเรื่องของความขัดแย้ง

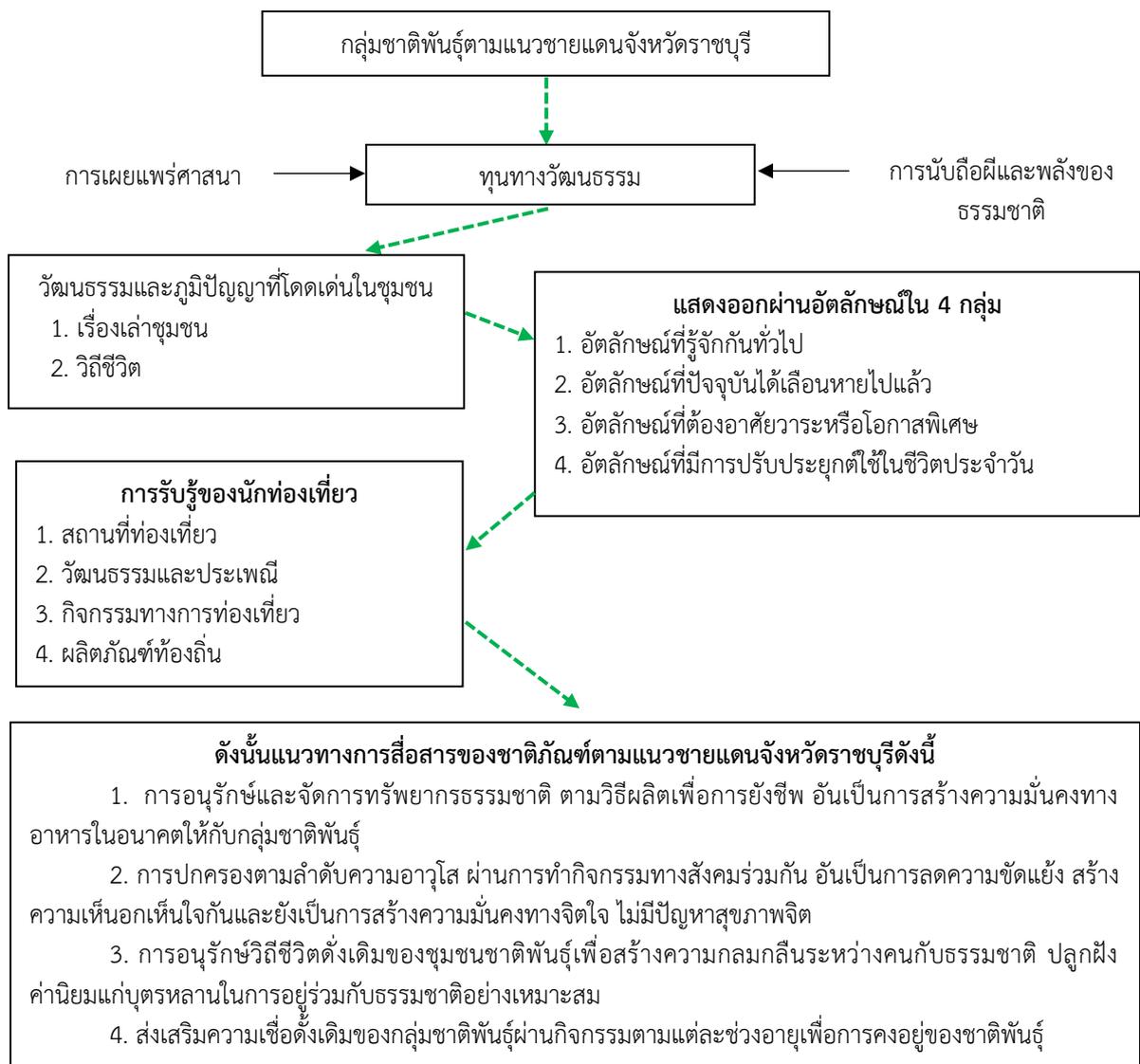
Picture 3: Local Experience Design Project to Promote Mountain Tourism for Groups Trail Running Practice and Mountain Tourist Groups (Hiking, Forest Bathing, Camping) with the Green Concept New Normal to Develop the Tourism Economy and Preserve the Environment at Ethnic Groups, Karen, Ban Kha District, Ratchaburi Province

องค์ความรู้ใหม่

การสื่อสารผ่านอัตลักษณ์กับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี เกี่ยวกับอัตลักษณ์และการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการดำรงทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี พบว่า 1) บริบทชุมชนส่งผลต่อแนวทางการสื่อสารของกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน เพราะในอดีตกลุ่มชาติพันธุ์ มีการนับถือผีและพลังของธรรมชาติ แม้จะมีการเผยแพร่ศาสนาเข้ามาในชุมชน ผีก็ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต และความเป็นอยู่ของกลุ่มมาจนถึงปัจจุบัน 2) อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับเรื่องเล่าและวิถีชีวิตส่งผลต่อการคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน โดยมีการแสดงออกใน 4 กลุ่ม คือ อัตลักษณ์ที่รู้จักกันทั่วไป อัตลักษณ์ที่ปัจจุบันได้เลือนหายไปแล้ว อัตลักษณ์ที่ต้องอาศัยวาระหรือโอกาสพิเศษ และอัตลักษณ์ที่มีการปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยนักท่องเที่ยวมีการรับรู้อัตลักษณ์ผ่านสถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรมและประเพณี กิจกรรมทางการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ตามลำดับ และ 3) การคงอยู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยกันเพื่อให้เกิดการผสมกลมกลืนและการยอมรับระหว่างกัน การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการยอมรับ มีอำนาจต่อรอง เรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ การมีส่วนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อฟื้นฟู เชิดชูภูมิปัญญา การสร้างรายได้จากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล และยั่งยืน การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนเพื่อส่งผลให้เยาวชนมีความสมัครสมานสามัคคี และหวงแหนในความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง และการมีส่วนร่วมกับวัดส่งผลให้เกิดความผูกพันระหว่างศาสนากับความเชื่อดั้งเดิมเกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ นำไปสู่การกำหนด

แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี โดยแนวทางการสื่อสารของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรีประกอบไปด้วย

1. การอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตามวิธีผลิตเพื่อการยังชีพ อันเป็นการสร้างความมั่นคงทางอาหารในอนาคตให้กับกลุ่มชาติพันธุ์
2. การปกครองตามลำดับความอาวุโส ผ่านการทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน อันเป็นการลดความขัดแย้ง สร้างความเห็นอกเห็นใจกัน และยังเป็นการสร้าง ความมั่นคงทางจิตใจ ไม่มีปัญหาสุขภาพจิต
3. การอนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนชาติพันธุ์เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างคนกับธรรมชาติ ปลูกฝังค่านิยมแก่บุตรหลานในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเหมาะสม
4. ส่งเสริมความเชื่อดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ผ่านกิจกรรมตามแต่ละช่วงอายุเพื่อการคงอยู่ของชาติพันธุ์

Picture 4: The New Body of Knowledge

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาบริบทและแนวทางการสื่อสารของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี พบว่าในอดีตกลุ่มชาติพันธุ์จะมีลักษณะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ และอาศัยอยู่รวมกัน เมื่อเจริญวัยหรือมีครอบครัวก็จะปลูกเรือนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีเพื่อนบ้านในชุมชนเดียวกัน และชุมชนใกล้เคียงเพื่อไปมาหาสู่กันช่วยเหลือกัน ลูกหลานส่วนใหญ่จะทำงานอยู่แถวถิ่นอาศัย ทำให้มีเวลาดูแลครอบครัว มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภายนอกท้องถิ่นเข้ามายังชุมชนไม่มาก พ่อแม่นิยมพาลูกหลานเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ของชุมชนตามแต่ละช่วงอายุ ซึ่งจะได้พบเพื่อนมากมาย มีการอบรมบ่มนิสัยจากผู้สูงอายุในชุมชนให้รู้จักบาปบุญคุณโทษของป่าไม้ และให้นำคำสอนเหล่านั้นมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ชาวชุมชนมีการจับจองที่ดินเพื่อทำกิน หาผักหาปลา ทำไร่น้ำฝน ทอผ้า และหาของป่า เน้นการผลิตเพื่อการยังชีพไม่พึ่งปัจจัยภายนอก มีการนับถือเทวดา เจ้าป่า เจ้าเขา มีการผลิตเครื่องมือจากวัสดุธรรมชาติ วิถีชีวิตมุ่งเน้นความกลมกลืนระหว่างคนกับธรรมชาติใช้การปกครองตามลำดับอาวุโส ไม่มีการแบ่งชนชั้น ส่งผลให้ไม่เกิดความขัดแย้งภายในชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์นิยมสร้างบ้านเรือนแบบยกพื้นสูง ใช้หนามไผ่มาสานทำเป็นรั้วเพื่อป้องกันสัตว์ป่า มีการนับถือศาสนาที่เป็นความเชื่อดั้งเดิม แต่ต่อมาเมื่อมีคนไทยเข้ามาในชุมชน ได้มีการนำพุทธศาสนา มาผสมผสานกับความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์ ก่อให้เกิดทุนทางวัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปลูกข้าว ซึ่งในเดือนทั้ง 12 เดือนของกลุ่มชาติพันธุ์ยังมีการประกอบประเพณี และพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าว (Inploy, and Saisang, 2020) แต่เมื่อภาครัฐได้เริ่มพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผ่านระบบสาธารณสุขโรคต่าง ๆ การดำเนินชีวิตของกลุ่มถูกควบคุมส่งผลให้กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ป่าเขาต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ ขาดสิทธิในการจัดการทรัพยากรในชุมชน การทำเกษตรกรรมเพื่อการค้าตามที่ภาครัฐแนะนำทำให้พึ่งตนเองได้น้อยลง ต้องเปลี่ยนวิถีชีวิต เปลี่ยนอาชีพ และแสวงหาพื้นที่ทางสังคมในบริบทที่แตกต่างจากเดิม อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมถูกทำให้เป็นสินค้าเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ในชุมชนเปลี่ยนไป อำนาจเงินเข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น อัตลักษณ์ชาติพันธุ์แปรเปลี่ยนไปเพื่อผลประโยชน์ ต่าง ๆ กัน (Asawarangsikul, 2019) มีการซื้อขายที่ดินให้กับคนต่างถิ่น เกิดปัญหาที่ดินทำกิน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ค่าครองชีพสูงขึ้นเกิดการแข่งขันเอาเปรียบกัน และกัน ต่างคนต่างแสวงหารายได้เพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชนในกลุ่มชาติพันธุ์กำลังเปลี่ยนไปจากปัจจัยทำหลายต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบให้วิถีชีวิตที่เคยผูกพันกับการผลิตแบบยังชีพ และมีความหลากหลายกลายเป็นการผลิตเพื่อการค้าที่พึ่งพิงกับภายนอกมากขึ้น มีมูลค่าการลงทุนที่สูงขึ้น และราคาผลผลิตผูกติดกับตลาดภายนอก ซึ่งล้วนส่งผลต่อแนวโน้มความมั่นคงทางอาหารที่จะเปราะบางมากขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาการพึ่งพาจากภายนอก และปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ทำให้อาณาเขตของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงขาดความมั่นคงทางอาหารมากขึ้นในขณะที่นโยบายในระดับประเทศ และระดับโลกต่างมุ่งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารด้วยการสร้างอาหารที่พอเพียง เข้าถึงใช้ประโยชน์ได้ และมีเสถียรภาพในองค์กรวม แต่ละเลยวิถีการผลิตในชุมชนที่เคยเป็นฐานความมั่นคงทางอาหารในอดีต (Charoenratana, 2016) แต่จากการศึกษา พบว่า การสร้าง สายสัมพันธ์ในงานประเพณีต่าง ๆ ส่งผลให้ครอบครัวอบอุ่น บุตรหลานได้แสดงความกตัญญูกตเวทีย อีกทั้งยังเป็นการรื้อฟื้นค่านิยมที่ดีงามของวัฒนธรรมในอดีต ในกระบวนการสร้างการคงอยู่ของอัตลักษณ์สำหรับเยาวชนชาติพันธุ์ในสังคมพหุวัฒนธรรมต้องใช้รูปแบบสร้างการรับรู้ในเรื่องการมีบรรพบุรุษร่วมกัน ใช้ภาษาท้องถิ่นในการสื่อสารกัน นับถือศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นสิ่งที่ฝังแน่นอยู่ในการระลึกถึงของกลุ่มชาติพันธุ์ ผ่านการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม จากคนรุ่นปู่ ย่า สู่คนรุ่นลูก รุ่นหลาน (Mamart, Leetrakul, Anansuchatkul, and Treekanukul, 2016) หลักคำสอนทางศาสนาทำให้เกิดความพอดี มีกฎระเบียบการอยู่ร่วมกันในชุมชนสร้างความเสมอภาคในการดูแลพื้นที่ทำมาหากิน

ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเหมาะสมกับการเป็นชุมชนที่อยู่ในเขตหวงห้ามของรัฐ สืบสานภูมิปัญญาให้คงอยู่และเป็นแนวทางให้กับชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ภูมิปัญญาไปปรับใช้ในการดูแลรักษาพื้นที่ทำกินให้เรียบง่ายอยู่กับธรรมชาติอย่างสงบ (Chaichana, and Wongtaw, 2018)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาอัตลักษณ์กับการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดน จังหวัดราชบุรี พบว่า จังหวัดราชบุรีนั้นมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ และเผ่าพันธุ์ มีวัฒนธรรม และประเพณีอันเป็นลักษณะเด่นเฉพาะของตนเอง ปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงจะอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนของจังหวัดราชบุรีมากที่สุด ในอดีตกลุ่มชาติพันธุ์มีการนับถือผี แต่เมื่อมีการเผยแพร่ศาสนาเข้ามาในชุมชน ผีก็ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมาจนถึงปัจจุบัน จากการลงพื้นที่สำรวจ ศึกษาปฏิบัติในชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชนรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมในมิติต่าง ๆ ทำให้สามารถแบ่งอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ได้ออกเป็น 4 กลุ่มคือ 1) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายของคนทั่วไป 2) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ปัจจุบันได้เลือนหายไปแล้ว 3) อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต้องอาศัยวาระ หรือโอกาสพิเศษในการสื่อสาร และ 4) อัตลักษณ์ที่มีการปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะอัตลักษณ์ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของบริบทชุมชนมักจะปรากฏเด่นชัดประกอบไปด้วย 1) ด้านสังคม 2) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และ 3) ด้านประเพณีและวัฒนธรรม (Chanthaprom et al. (2018) สอดคล้องกับ (Plianroong, 2021) ได้ศึกษาอัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์ในห้วงวัฒนธรรมและการสื่อสาร พบว่า 1) สำเนียงอัตลักษณ์ ที่มาและการระบุตัวตน การสำเนียงอัตลักษณ์ในแต่ละบุคคล (subjective sense) ขึ้นกับความ “มีใจ” (psychological investment) หรือ “สำนึก” ต่อการดำรงอยู่ของอัตลักษณ์ในกลุ่มชาติพันธุ์ตนเอง 2) การแสดงอัตลักษณ์ในสังคมห้วงวัฒนธรรม พบว่า คนมักแสวงหาอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ที่โดดเด่นและเป็นประโยชน์กับตน และ 3) บทบาทของสื่อและการอ้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์และคนพลัดถิ่น สำหรับ “สื่อ” (media) ของกลุ่มชาติพันธุ์หรือคนพลัดถิ่น (diaspora) มิได้หมายความถึงแค่สื่อกระแสหลักแต่ยังหมายรวมถึงสื่ออื่นๆ เช่น สถาบันหรือองค์กร หรือปฏิบัติการทางสังคมซึ่งอาจเรียกว่าเป็น “ชนบทใหม่” (neotraditional) นอกจากนี้ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาพบว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีบทบาทสำคัญในกลุ่มชาติพันธุ์และคนพลัดถิ่นอย่างมาก และจากการศึกษาสนามความเป็นชาติพันธุ์กะเหรี่ยงก่อนการเข้ามาของความทันสมัย: กรณีชุมชนชาวกะเหรี่ยงแห่งหนึ่งทางตะวันตกของประเทศไทยของ (Netawong, and Sriubon, 2022)

ดังนั้น อัตลักษณ์ที่จะส่งผลต่อการคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี จึงควรเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงชีวิตมนุษย์กับธรรมชาติ ตามความเชื่อที่เหมาะสมของแต่ละช่วงอายุ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารในกลุ่มชาติพันธุ์ในอนาคต เน้นผลิตเพื่อยังชีพและมีความหลากหลาย พึ่งพาอาศัยภายนอกให้น้อยที่สุด ในเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านความมั่นคงทางอาหารจะต้องการเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการจัดการแหล่งอาหารตามธรรมชาติ การผลิตพืชอาหารหลักที่มีความปลอดภัย เพียงพอ มีความหลากหลาย และ การเสริมสร้างศักยภาพด้านทุนบุคคลในชุมชน ให้มีการเฝ้าระวังความมั่นคงทางอาหารของชุมชนตลอดจนการสร้างการเรียนรู้เรื่องความมั่นคงทางอาหารให้กับคนอื่น ๆ ในชุมชน (Chaichana, and Wongtaw, 2018)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการอ้างทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการอ้างทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์กับภาคีเครือข่ายจะส่งผลต่อการอ้างทางวัฒนธรรมในมิติที่แตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้ 1) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยกันส่งผลให้เกิดการผสมกลมกลืนและ

การยอมรับระหว่างกัน มีการปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่ได้บนวัฒนธรรมคู่ขนานได้ 2) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้เกิดการยอมรับรวมถึงทำให้กลุ่มชาติพันธุ์เริ่มมีอำนาจต่อรองเรียกร้องสิทธิ ขั้นพื้นฐานได้ 3) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับสถาบันอุดมศึกษาส่งผลให้กลุ่มชาติพันธุ์ได้ฟื้นฟู เชิดชู ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ก่อให้เกิดรายได้ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน 4) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับโรงเรียนส่งผลให้เยาวชนมีความรักสมัครสมานสามัคคี และหวงแหนในความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง และ 5) การมีส่วนร่วมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับวัด ส่งผลให้เกิดความผูกพันระหว่างศาสนากับความเชื่อดั้งเดิมเกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมยังมีข้อจำกัดอุปสรรคที่ขัดขวางนั้นคือ ข้อจำกัดด้านความรู้และความเข้าใจของประชาชน ข้อจำกัดดังกล่าวภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยอาศัยกระบวนการสื่อสารที่ชัดเจนกับประชาชน (Kayanha, and Sadakorn, 2020) จังหวัดราชบุรีมีจุดแข็งในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืน เช่น มีทำเลที่ตั้งเข้าถึงง่าย เหมาะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรม 8 ชาติพันธุ์ ที่มีการสืบทอดวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีจุดอ่อน เช่น ยังขาดแผนยุทธศาสตร์ และคณะทำงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มีโอกาส เช่น นโยบายเมืองเกษตรสีเขียวของทางภาครัฐ และจังหวัดใกล้เคียงมีศักยภาพการท่องเที่ยวสูง สามารถเชื่อมโยงเป็น คลัสเตอร์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้ อุปสรรค เช่น ประเทศคู่แข่งมีศักยภาพการท่องเที่ยวสูง และเศรษฐกิจโลกอยู่ในช่วงขาลง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืนในจังหวัดราชบุรี ได้แก่ กลยุทธ์เชิงรุก เช่น การสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์แหล่งวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลยุทธ์เชิงแก้ไข เช่น การสร้างแผนยุทธศาสตร์และจัดตั้งคณะทำงานบูรณาการทุกภาคส่วนภายในจังหวัดเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน กลยุทธ์เชิงป้องกัน เช่น การยกระดับเศรษฐกิจการเกษตรท้องถิ่นเพื่อเป็นทุนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของพื้นที่ และกลยุทธ์เชิงรับ เช่น การจัดระเบียบการท่องเที่ยวโดยเอกชนในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและพื้นที่เปราะบาง (Rattaphong, Dhammabutra, Pooripakdee, and Tungbenchasilukul, 2019)

สรุป

การวิจัยเกี่ยวกับบริบทและแนวทางการสื่อสารของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนในจังหวัดราชบุรีได้รวบรวมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินชีวิตในอดีตของกลุ่มชาติพันธุ์ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อภาครัฐเริ่มพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่นี้ ความสำคัญของการวิจัยนี้คือการพูดถึงหลายปัจจัยที่มีผลต่ออัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ความหลากหลายทางเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ที่ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมและประเพณีที่เฉพาะเจาะจงของแต่ละกลุ่ม การอาศัยตามแนวชายแดนทำให้ชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงปรับตัวตามสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมในพื้นที่นี้มีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ โดยมีความสำคัญเน้นที่ศาสนาและความเชื่อในผีที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิต การตั้งความมั่นคงทางอาหารในอนาคตมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์เปลี่ยนแปลง โดยมีการนำเข้าวัฒนธรรมจากคนไทยและการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อสนองความต้องการทางอาหารและรายได้ การรักษาและปรับปรุงอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ตามบริบททางสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรม ทำให้มีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ การมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์กับภาครัฐ อุดมศึกษา โรงเรียนและวัดมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและยอมรับในสังคม การคงอยู่ของชาติพันธุ์ในอนาคตได้รับการสนับสนุนผ่านการเน้นการผลิตเพื่อยังชีพ และการลดการพึ่งพากับภายนอก เพื่อความมั่นคงทางอาหารในอนาคต การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

ในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการอ้างทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดน ได้เน้นถึงการสร้างความร่วมมือในหลายด้าน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการพัฒนาท่องเที่ยวชุมชนในอนาคตของพื้นที่ชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าการสร้างสัมพันธ์และความสัมพันธ์ในชุมชนมีผลสำคัญต่อการเจริญเติบโตของกลุ่มชาติพันธุ์ในอดีต โดยเฉพาะการมีความสัมพันธ์ทางสังคมและการถ่ายทอดศาสนาและวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น มีบทบาทสำคัญในการรักษาความเป็นกลุ่มและตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์นี้ ข้อมูลจากการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในการสร้างสัมพันธ์ในชุมชนในปัจจุบันและส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมชุมชนที่เป็นไปในทิศทางยั่งยืน การปรับตัวเพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและทางเศรษฐกิจก็เป็นสิ่งสำคัญ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่เกิดจากการท่องเที่ยวอาจถูกนำไปใช้ในการตลาดและท่องเที่ยว ซึ่งสามารถช่วยเสริมสร้างรายได้ในชุมชนและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า อัตลักษณ์และคงอยู่ของชาติพันธุ์ตามแนวชายแดนจังหวัดราชบุรีมีลักษณะหลากหลายตามเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ มีการศึกษาแยกเป็น 4 กลุ่มตามลักษณะและการปรับตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ 1. อัตลักษณ์ที่รู้จักและถูกสืบทอด เช่น การนับถือศาสนาที่ถื่นและประเพณีที่เป็นลักษณะเฉพาะของชุมชนที่มีการสืบทอดจากรุ่นพ่อแม่ไปยังลูกหลาน 2. อัตลักษณ์ที่เลือนหายไป มีลักษณะที่ไม่ได้รับการสืบทอดมาต่อเนื่องและได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน 3. อัตลักษณ์ที่ต้องอาศัยวาระพิเศษในการสื่อสาร เช่น การใช้ภาษาที่ถื่นที่ไม่แพร่หลายหรือการต้องอาศัยบริบทหรือโอกาสพิเศษในการสื่อสาร 4. อัตลักษณ์ที่ปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้ทักษะและความรู้ใหม่เพื่อปรับตัวกับสถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่าการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในการจัดการสื่อสารผ่านอัตลักษณ์ที่เสริมสร้างการอ้างทางวัฒนธรรมสู่การกำหนดแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนตามแนวชายแดนของจังหวัดราชบุรีเป็นการผสมกลมกลืนและการยอมรับระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ทำให้เกิดความร่วมมือและการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานวัฒนธรรมคู่ขนานได้ การมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองและการเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มชาติพันธุ์ได้ การมีส่วนร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนช่วยให้เยาวชนมีความรักและหวงแหนในความเป็นชาติพันธุ์ของตนเอง การมีส่วนร่วมกับวัดช่วยให้เกิดความผูกพันระหว่างศาสนากับความเชื่อดั้งเดิมของพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบรนด์การท่องเที่ยวในกลุ่มชาติพันธุ์โดยใช้การสื่อสารที่หลากหลายเข้ามาช่วย

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ยั่งยืนในกลุ่มชาติพันธุ์

References

- Asawarangikul, N. (2019). *Problems of Ethnic Groups in Thailand: Cultural Identity Changing National and International Academic Conferences. Topic: "Big Data and New Face of Asia: Reflection in Science, Arts, Social Science, and Humanities"*. Bangkok: Rangsit University.
- Bunvayaporn, M., & Chaiyanan, P. (2017). Communication to Maintain Ethnic Identity among Burmese Diasporas in Chiang Mai Province: A Case Study of Burmese Diasporas Residing in Mueang Chiang Mai District of Chiang Mai Province. *Journal of Communication and Integrated Media*, 5(2), 1-45.
- Chaichana, N., & Wongtaw, J. (2018). Food Security in a Cultural Dimension of the Pwo Karen Ethnic Group in Ban Thiphuye, Chalae Sub-District, Thong Phaphum District, Kanchanaburi Province. *Asia Social Issues*, 11(1), 43-71.
- Chanthaprom, N. et al. (2018). The Creativity of Activities for Enhancement the Community Identities in Nanglae Sub-District, Muang District, Chiang Rai. *Academic Social Science Journal*, 10(3), 127-140.
- Charoenratana, S. (2016). The Future of Food Security in the Karen Ethnic Group in Thailand: Community Challenges. *Journal of Social Research and Review*, 39(1), 147-180.
- Charoensuk, A. et al. (2020). *Effectively Upgrading the Community Economy: Multilateral Participation in the Area of Photharam District, Ratchaburi Province by Using Cultural Capital*. Ratchaburi: Muban Chom Bueng Rajabhat University.
- Community Tourism Bureau. (2019). *Handbook of Standards for Community-Based Tourist Attraction Management*. Bangkok: Special Area Development Administration for Sustainable Tourism.
- Dickman, S. (1996). *Tourism: An Introductory Text*. Sydney: Hodder Education.
- Inploy, U., & Saisang, P. (2020). Traditions and Rice Rituals: Relationships between Karens and the Supernatural. *Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao*, 8(2), 206-228.
- Kayanha, A., & Sadakorn, K. (2020). Public Participation Process Development in Thai Society through Political Communication Concept for Community Well-Being Reinforcing. *Journal of Humanities and Social Sciences*, 4(1), 90-105.
- Kongpim, N. (2020). *Study of Cultural Identity for Bankhaw Community of Ranot Distract Songkhla Province to Conduct Creative Tourism Route*. (Master's Thesis). Prince of Songkla University. Songkla.
- Mamart, A., Leetrakul, S., Anansuchatkul, B., & Treekanukul, L. (2016). The Process of Establishing the Persistence for the Youth of Dara-ang Ethnic Group in Multicultural Society, Chiang Rai Province. *Journal of Social Academic*, 9(1), 1-12.
- Netawong, J., & Sriubon, S. (2022). *Report on the Situation of the Republic for the Year 2022*. Bangkok: Queen Sirindhorn Anthropology Center (Public Organization).

- Plianroong, S. (2021). Ethnic Identity in Cultural Pluralism and Communication. *Journal of Journalism*, 15(1), 198-228.
- Rattaphong, W., Dhammabuttra, P., Pooripakdee, S., & Tungbenchasirikul, S. (2019). Approaches for Sustainable Creative Tourism Development in Ratchaburi Province, Thailand. *Journal of Management Walailak University*, 9(4), 124-138.
- Thammawimutti, A., & Siriwong, P. (2017). Thai Song Dam Identity Maintenance: Discursive Practice to Strong Community Building of Hua Kao Jeen Village. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 10(1), 1552-1571.